

Landningsplatser på sjukhus för en ambulanshelikopter

Helikopterlandningsplatser vid sjukhus är viktiga för att öka tillgängligheten till sjukvården. Med landningsplatser vid sjukhus slipper man att genomföra transporter med vägambulans ut till flygplatser, och sparar därmed tid. Varje omlastning av en patient innebär dessutom en ökad patientsäkerhetsrisk och bör undvikas.

För akuta transporter är landningsplatser på sjukhus särskilt fördelaktiga, då man snabbt kan ta patienten från helikoptern direkt till behandlingsrummet. ”Vård på vingar” lyfter fram att man sparar 10-15 minuter genom att ha landningsplatsen på taket i stället för utanför sjukhuset och att det kan ha stor medicinsk betydelse för till exempel traumapatienter.

Godkända landningsplatser vid sjukvårdsinrättningar är också viktiga ur ett flygsäkerhetsperspektiv. En godkänd landningsplats måste uppfylla vissa flygsäkerhetskrav, avseende bland annat belysning och hinderfria ytor. Det förekommer att helikoptrar landar vid sjukvårdsinrättningar trots att godkänd landningsplats saknas. Landningar genomförs då ofta i parker eller vid parkeringsplatser. Det förekommer också att sjukhus har särskilda landningsplatser, men att dessa inte är godkända. Detta kan innebära att man utsätter besättning, patient och personer på marken för risker när det gäller flygsäkerheten. Urlastningar som sker på sådana platser kan också vara problematiska ur patientsäkerhetssynpunkt.

Landningsplatser vid sjukvårdsinrättningar är också viktiga för den katastrofmedicinska beredskapen. Det kan gälla händelser med stort skadeutfall, t.ex. en svår brand, en tåg- eller bussolycka eller ett terroristattentat. Händelser med stort skadeutfall kan inträffa i samband med större evenemang ute i landet, såsom idrottstävlingar och musikfestivaler. Då kan avsaknaden av landningsplatser utgöra en stoppkloss i transportflödet av skadade från det mindre sjukhuset, som ligger nära skadeplatsen, till högre vårdnivå vid det större sjukhuset.

Från och med maj 2008 har Luftfartsstyrelsen tagit fram särskilda föreskrifter (LFS 2008:25) för markbaserade helikopterflygplatser med färre än 125 landningar per år, avsedda för ambulanshelikoptrar. Detta regelverk medför lägre investerings- och driftskostnader för landstingen. När ”Vård på Vingar” togs fram hade sådana landningsplatser inrättats i Uddevalla och Kungälv sjukhus, samt vid Västmanlands sjukhus i Västerås.

Vid inrättande av en ambulanshelikopter i SÖSR är det viktigt att kunna nå samtliga akutsjukhus i SÖSR på ett säkert sätt med en ambulanshelikopter.

Detta skulle kunna ske i två steg för de sjukhus där enda nu möjliga placering anses vara på tak. För att kunna starta verksamheten och kunna tillgodogöra sig de fördelar en ambulanshelikopter kan ge kan man inrätta en enklare landningsplats enl ovan eller, trots dess nackdelar, nyttja befintlig flygplats. I ett senare skede vid ev ombyggnation eller nybyggnation inrätta en godkänd landningsplats för ambulanshelikopter på tak. Det skulle också kunna röra sig om nybyggnation av parkeringshus i anslutning till sjukhuset.